

Maskinfabrikken Norden
Medarbejder på Cement-Jern Konsortiet

870281110

4 133 819 9

MEDARBEJDER

PÅ

CEMENT-JERN KONSORTIET

AFDELING AF F. L. SMIDTH & CO. A/S

NORDEN-FABRIKEN
AALBORG

Lokalsamling

Ikke til hjemlån

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Norden-Fabrikens historie og produktion	3
Oversigt over fabrikken	4
Den første dag	
Antagelsesseddel og skattekort	5
Cykler	5
Knallerter og motorcykler	5
Kantinebygning	5
Garderobeskabe	5
I baderummet	5
I kantinen	6
Arbejdstiden	6
Ugekort og kontrolure	6
Lønningsdag	7
Personaleforanstaltninger	
Interessekontor	8
Sygekassen „Norden“	9
Sikkerhedstjeneste	9
Bedrifts- og brandværn	10
TB-undersøgelse	10
Samarbejdsudvalg	10
Almindelige praktiske oplysninger	
Sygdom	11
Ulykkestilfælde	11
Ildbrand	11
Tobaksrygning	11
Tabte ting	11
Opslagstavler	12
Flytning	12
Velfærdsmæssige foranstaltninger	
Feriehjem	13
Foredragsudvalget	13
Kolonihaver	13
Idrætsklub	13
Husholdningskursus	13

Da De nu er een af os, vil vi samtidig med, at vi byder Dem hjertelig velkommen, overrække Dem denne lille bog, som er skrevet, for at De kan få en orientering og et samlet overblik over nogle af de vigtigste forhold inden for vor virksomhed.

På en fabrik som vor må der nødvendigvis findes visse regler, der sikrer det bedst mulige samarbejde. En del af disse regler forklares her — er ikke alt omtalt, hvad De ønsker at få rede på, vil Deres kolleger eller nærmeste overordnede hjælpe Dem med yderlige oplysninger.

Vi håber, De vil befinde Dem godt som medarbejder hos os, og at Deres ansættelse vil blive til gensidig tilfredshed.

Cement-Jern Konsortiet.

Norden-Fabrikens historie og produktion

A/S Portland-Cementfabrikken „Norden“ grundlagdes 1898 som den første cementfabrik herhjemme, det udelukkende var baseret på brænding af cement i roterovne.

Fabrikken, der gennem årene oparbejdede en stor eksport af cement, udvidedes stadig og havde i slutningen af trediverne 3 roterovne med tilhørende mølleri, pakkeri etc.

I 1938 påbegyndtes på initiativ af F. L. Smidth & Co. A/S (FLS) de første forsøg med fremstilling af råjern i en af „Norden“s roterovne.

Arbejdet videreførtes af Cement-Jern Konsortiet (CJK), som blev etableret 1/7 1941 af FLS og A/S Aalborg Portland-Cement-Fabrik (APCF). I de følgende år udvikledes processen til industriel produktion i større målestok, således at man nu er oppe på en årlig produktion på godt 70.000 t råjern.

Det må dog nævnes, at bl. a. svingninger i afsætningsforholdene har medført stærkt skiftende betingelser for CJK's trivsel.

Råjernet fremstilles af en række forskellige råmaterialer: Skrot, stålsplåner, glødeskaller og diverse legeringsstoffer, der sammen med kridt-koksslam tilføres roterovnene. Det flydende råjern, der tappes fra ovnene, udstøbes i barrer, der pr. skib, bane eller lastvogn ekspe-deres til vore kunder, Det Danske Staalvalseværk A/S og de danske jernstøberier.

Et særligt træk ved denne specielle proces er, at der i jernovnene samtidig med råjernet produceres cementklinker, der leveres til „Rørdal“.

Gassen fra jernovnene er brændbar og benyttes til elproduktion i fabrikkens kraftcentral. Hovedparten af elektriciteten anvendes til fabrikkens drift, og den overskydende elproduktion leveres til cement-fabrikkerne.

Ud over råjernerproduktionen fremstilles kokiller til Det Danske Staalvalseværk A/S og kulmel til støberierne, ligesom der i maskin-værkstederne foregår en i de senere år stadig stigende produktion af maskindele til salg.

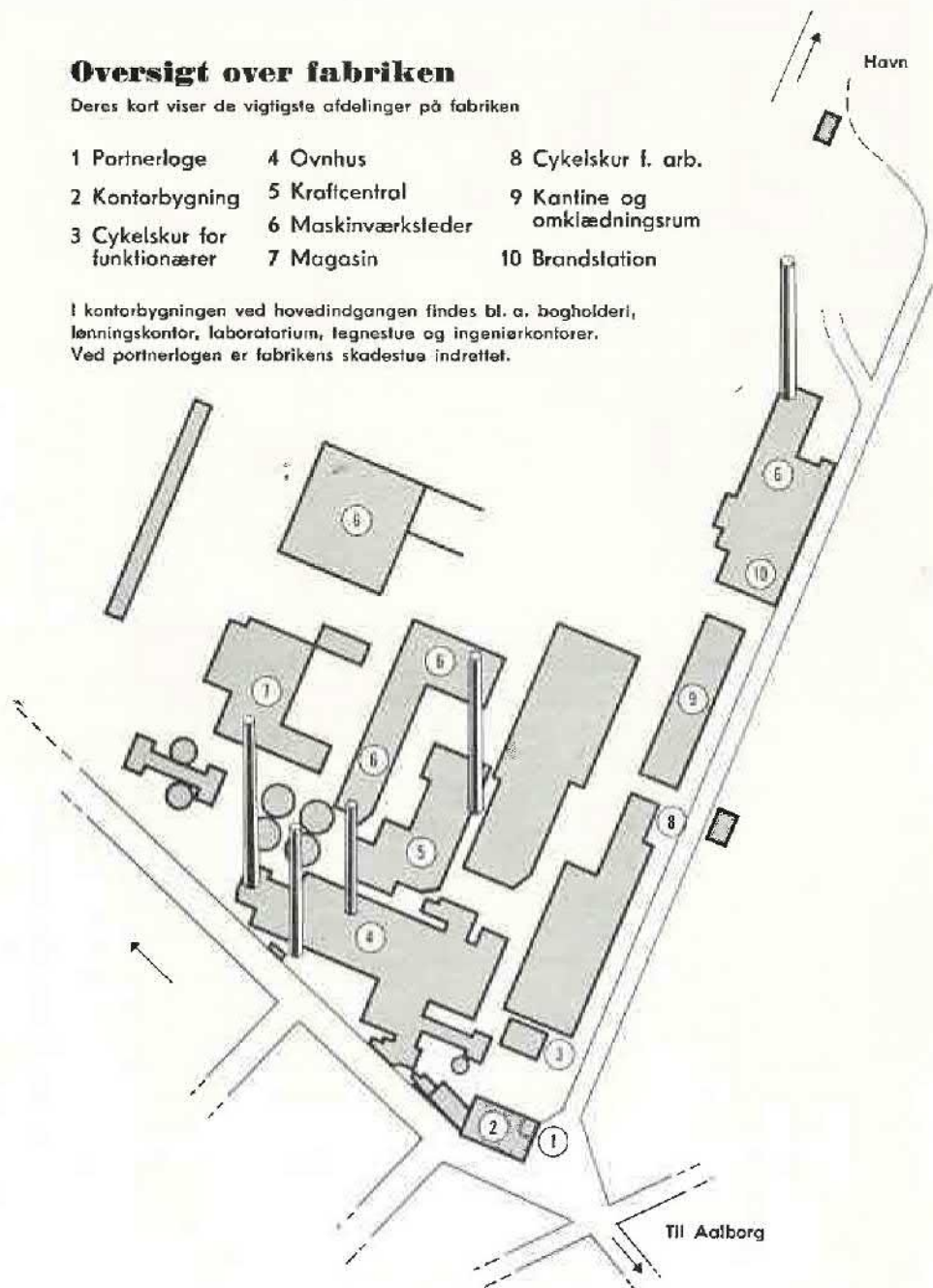
Fabrikken beskæftigede i 1968 ca. 360 arbejdere og ca. 45 funk-tionærer.

Oversigt over fabriken

Deres kort viser de vigtigste afdelinger på fabriken

1 Portnerloge	4 Ovnhus	8 Cykelskur f. arb.
2 Kontorbygning	5 Kraftcentral	9 Kantine og omklædningsrum
3 Cykelskur for funktionærer	6 Maskinværksteder	10 Brandstation

I kontorbygningen ved hovedindgangen findes bl. a. bogholderi, lønningskontor, laboratorium, tegnestue og ingeniørkontorer. Ved portnerlogen er fabrikkens skadestue indrettet.

Den første dag

Antagelsessedel og skattekort

For at sikre, at enhver arbejder kommer med på lønningslisterne og bliver trukket med den rigtige kildeskatte-trækprocent, er det nødvendigt, at De ved Deres tiltrædelse dels udfylder en antagelsessedel i portnerlogen og dels afleverer Deres skattekort (hovedkortet), herefter melder De Dem til arbejdslederen, der har antaget Dem.

Cykler

anbringes i cykelskurene, idet cykelskuret nærmest omklædningslokalerne er reserveret for arbejdere, medens cykelskurene ved kontorbygningen er forbeholdt funktionærer.

Knallerter og motorcykler

I umiddelbar tilslutning til cykelskuret for arbejdere er der indrettet særlige rum for knallerter og motorcykler.

Husk, at det i disse rum er strengt forbudt at ryge!

Kantinebygning

På oversigten side 4 vises denne bygning som nr. 9.

Her findes:

omklædningsrum

baderum

spisestue med tilhørende kantinehøkken.

Garderobeskabe

I omklædningslokalerne findes garderober til alle arbejdere, og samtidig med, at De hos portneren afleverer ovenfor nævnte antagelsessedel, får De anvist et garderober og får udleveret nøglen til den hængelås, der hører til Deres skab. Da hængelåsen er fabrikkens ejendom, må De ved fratræden aflevere nøglen hos portneren. I modsat fald vil der i Deres afregning blive fratrukket et erstatningsbeløb.

I baderummet

kan De efter arbejdstid tage brusebad. Vi vil sætte stor pris på, at De sparer på det varme vand — også af hensyn til, at der kan blive et varmt bad til dem, der kommer sidst under bruseren.

I kantinen

er der for dagpersonalet kun adgang i ugens første 5 hverdage i den normale spisepause kl. 11,30—12,00, og her kan De købe kaffe, wienerbrød, øl, sodavand, mælk, tobaksvarer m. v. Købet skal betales kontant.

For vagtpersonalet gælder de for hver afdeling fastsatte ordninger.

Kantinen drives af fabrikken, dog således at et eventuelt overskud tilfalder sygekassen „Norden“.

Kantinebygningen er underlagt arbejdernes egen beskyttelse, idet der er nedsat et kantineudvalg bestående af 3 arbejderrepræsentanter samt en repræsentant for fabrikken. Dette kantineudvalg har ansvaret for, at ordensreglementet og bestemmelser for bade- og omklædningsrum samt spisesal overholdes, og udvalget skal tage de fornødne forholdsregler i tilfælde af overtrædelse eller misbrug. På den anden side modtager kantineudvalget gerne eventuelle klager og kan viderebringe ønsker og forslag til fabrikkens ledelse. I det hele taget er det kantineudvalgets opgave at virke til gavn og glæde såvel for den enkelte medarbejder som for virksomheden som helhed.

De for lokalerne til enhver tid gældende åbningstider og ordensreglementer er opslået i bygningen.

Iflg. fabrikkens brandforsikringspolice er hver enkelt medarbejders personlige indbogenstande (herunder cykler, men ikke værktøj eller motorkøretøjer), der beror på fabrikken, brandforsikret for et maksimumsbeløb på kr. 250,00.

Arbejdstiden

De vil af den arbejdsleder, der har antaget Dem, modtage oplysninger om den arbejdstid, der er gældende for afdelingen.

Fabriksfløjten lyder ved normal dagarbejdstids begyndelse, ved frokostpausens begyndelse og slutning og til dagarbejdstidens ophør.

Vi forventer, at enhver medarbejder på „Norden“ til gavn for sig selv og sin virksomhed møder rettidigt på arbejdspladsen ved arbejdstidens begyndelse og efter spisepausen og ikke forlader arbejdet før det fastsatte tidspunkt for spisepause og arbejdstidens ophør — altså i det hele taget udnytter arbejdstiden fuldt ud.

Ugekort og kontrolure

Hver arbejder har et ugekort med rubrikker for daglig angivelse af arbejdstid og det arbejde, den pågældende har været beskæftiget ved, konteringsnummer, akkordnummer etc.

Kortene udfyldes i almindelighed af arbejdslederne — dog må håndværkerne og deres medhjælpere på grund af deres hyppigt skiftende arbejde selv udfylde deres kort.

Kortene skal benyttes til den daglige ind- og udstempling ved kontrolurene og vil derfor ved arbejdets begyndelse og ophør være anbragt i kortkasser ved de respektive kontrolure.

Kontrolurene har deres plads i de forskellige afdelinger.

Da al lønudbetaling foregår efter ugekortene er det vigtigt, at kortene er udfyldt og stemplet korrekt. Stemplingen er personlig, og det er strengt forbudt at stemple for en anden.

Før at stemplingen kan betragtes som rettidig, således at lønfradrag kan undgås, skal der stemples senest 2 min. efter arbejdstidens begyndelse og tidligst 3 min. før arbejdstidens ophør.

Fabriksfløjten lyder i overensstemmelse hermed 2 minutter efter arbejdstidens begyndelse og 3 minutter før arbejdstidens ophør.

Lønningsdag

Hver torsdag udbetales den løn, De har tjent i den foregående kalenderuge (mandag—søndag). Udbetalingen finder sted i kantinens „gæstegarderobe“. I lønningsposen findes en specifikation over lønnen samt over de fradrag, der er foretaget til interessekontor o. l. Eftertæl i egen interesse Deres penge umiddelbart efter modtagelsen.

Er De forhindret i at være til stede ved udbetalingen, kan pengene afhentes i portnerlogen.

De såkaldte „skæve helligdage“ kan medføre ændringer i lønningsudbetalingsdagen, men herom bliver De underrettet på opslags-tavlerne.

Det hænder, at en lønningspose forsvinder i omklædningsrummene under badningen. Det kan derfor anbefales, at man først afhenter sin løn, når man er parat til at tage hjem.

Personaleforanstaltninger

Interessekontor

Enhver, der er ansat på fabrikken, kan blive medlem af interessekontoret, hvis bestyrelse består af 3 medlemmer. De 2 medlemmer er repræsentanter for arbejderne, medens det 3die medlem er en regnskabskyndig funktionær. Sidstnævnte er formand for bestyrelsen.

Interessekontorets formål er:

- 1: at fremme lysten til opsparing. I „opsparingsafdelingen“ modtages medlemmernes indskud til forrentning på 3 måneders opsigelse til en fordelagtig rente. Indskuddene kan ikke være mindre end 5 kr. ugentlig og ikke større end 10 % af lønnen. For tiden er forrentningssatserne:

Indtil kr. 4.000: 8 % p. a.

Over kr. 4.000 og

indtil kr. 10.000: 8 % p. a. af de første kr. 4.000,

7 % p. a. af resten.

Over kr. 10.000: 8 % af de første kr. 4.000,

7 % p. a. af de næste kr. 6.000,

5½ % p. a. af resten.

Renten tilskrives een gang årlig, nemlig hver 30. september.

- 2: at modtage beløb til afholdelse af faste udgifter såsom husleje, forsikringer o. l.

Den samlede udgift til poster, der inden for et år ønskes betalt af „forvaltningsafdelingen“, indbetales forud med 1/40 hver uge (der indbetales intet i de 3 ferieruger, hele december måned, den første uge af januar, 2 uger i forbindelse med påsken samt pinseugen).

De kan straks blive medlem af „forvaltningsafdelingen“, således at interessekontoret, hvis det ønskes, allerede fra Deres ansættelse vejleder Dem med en ordning til bestridelse af Deres faste udgifter.

- 3: gennem fællesindkøb at sikre medlemmerne enhver form for brændsel af god kvalitet og til billigst mulige priser. Betalingen kan foregå forlods gennem ugentlige indbetalinger.
- 4: at yde lån på lempelige vilkår til medlemmer, der uden egen skyld midlertidigt er kommet i økonomiske vanskeligheder, „låneafdelingen“.

Sygekassen „Norden“

Enhver arbejder på fabrikken, der i forvejen er medlem af en statsanerkendt sygekasse, bliver automatisk medlem af sygekassen „Norden“.

Sygekassens bestyrelsesmedlemmer, der fremgår af et permanent opslag i kantinen, er til enhver tid villig til at oplyse om såvel kontingentets som sygehjælpens størrelse.

Sikkerhedstjeneste

På fabrikken er oprettet en sikkerhedstjeneste, som har til opgave at arbejde for større sikkerhed på arbejdspladsen.

Sikkerhedstjenesten er et udvalg, som er sammensat af repræsentanter for arbejdere og funktionærer.

Ud over sikkerhedstjenesten virker der i alle større afdelinger og på hver vagt sikkerhedsrepræsentanter, hvis funktion det er at medvirke til udbredelsen af sikkerhedstjenestens arbejde og beslutninger samt konstatere, at de sikkerhedsmæssige forhold i afdelingen er i orden.

For den ny medarbejder vil sikkerhedsrepræsentanten være en nyttig rådgiver. Han kendes på det grønne embleme med stjernen.

Dersom De har et forslag, der kan forhindre ulykker, henvend Dem da til Deres arbejdsleder eller en sikkerhedsrepræsentant, så forslaget kan blive behandlet.

Referaterne af sikkerhedstjenestens møder, der normalt afholdes hver 3. måned, bliver udleveret til alle ansatte som medarbejderorientering.

De er selv aktiv deltager i bekæmpelsen af ulykker, og ved altid at vise agtpågivenhed kan De gøre en værdifuld indsats i arbejdet for at skabe større sikkerhed på arbejdspladsen. Sikkerhedstjenesten giver Dem her nogle råd om, hvad De selv kan gøre for at undgå ulykker:

- 1) Vær med til at holde orden (uorden skaber ulykker).
- 2) Benyt altid de foreskrevne beskyttelsesanordninger (briller, masker, hjelme o. l., som fås ved henvendelse til Deres arbejdsleder).
- 3) Overhold altid de angivne sikkerhedsbestemmelser (skærme om roterende dele, optørring af spildt olie etc.).
- 4) Vis omtanke ved opstilling af stiger og stilladser samt ved læsning af transportvogne.

5) Normalt har kun medarbejdere med førerbevis ret til at føre transportmaskinerne.

Bedrifts- og brandværn

Der er på fabrikken oprettet bedrifts- og brandværn med dertil hørende brandslukningsmateriel.

TB-undersøgelse

Een gang om året er der lejlighed til for samtlige på fabrikken ansatte at blive undersøgt for TB, og det forventes, at alle benytter sig heraf.

Samarbejdsudvalg

På en fabrik, hvor der beskæftiges så mange mennesker, er den gode ånd og tone af stor betydning for samarbejdet og arbejdsglæden og dermed også for det arbejde, der udføres.

På „Norden“ er der oprettet et samarbejdsudvalg, hvor arbejderne, funktionærerne og fabrikkens ledelse er repræsenteret. Udvalget har bl. a. til opgave at fremme den indbyrdes gode forståelse — f. eks. drøftes i fuld åbenhed alle spørgsmål vedrørende produktion, arbejdsforhold etc.

Udvalget holder ordinært møde hvert kvartal, og referater fra møderne udleveres til alle ansatte som medarbejderorientering.

Samarbejdsudvalget kan — med tilstrækkelig støtte fra enhver ansat — have stor indflydelse på mange områder inden for virksomheden og vil kunne medvirke til at forbedre vor konkurrencedygtighed og dermed gavne os alle.

Almindelige praktiske oplysninger

Sygdom

Hvis De bliver syg eller på anden måde forhindret i at møde på fabrikken, må De omgående give besked til portnerlogen (telefon 13 33 33 - lokal 30), som så vil sørge for, at Deres arbejdsleder modtager underretning.

Ulykkestilfælde

I tilfælde af ulykke skal der rekvireres hjælp ved henvendelse til porten (lokal telefon nr. 30) eller hos den vagthavende maskinmester (lokal telefon nr. 41). Her er man orienteret om, hvilke forholdsregler, der skal træffes, f. eks. tilkaldelse af Falck.

På skadestuen, der ligger ved siden af portlogen, er en uddannet samarit normalt rede til at yde „første hjælp“. Forsøm ikke at lade selv mindre skader behandle.

Desuden finder der omkring på de forskellige afdelinger nødforbindingskasser og bærer med tilhørende tæpper og lagner. På opslags-tavlerne og i alle afdelinger er i øvrigt opsat en fortegnelse, som nærmere angiver, hvor disse forbindingskasser og bærer er anbragt.

Ildbrand

I tilfælde af brand skal der rekvireres hjælp ved henvendelse til porten (lokal telefon nr. 30) eller hos den vagthavende maskinmester (lokal telefon nr. 41). Her er man orienteret om, hvilke forholdsregler, der skal træffes, f. eks. tilkaldelse af Falck.

Tobaksrygning

Efter aftale med brandforsikringen er tobaksrygning tilladt på de steder, hvor der ikke er direkte brandfare. De nærmere betingelser for rygetilladelsen findes i opslags-tavlerne. I de brandfarlige lokaler er der anbragt advarselsskilte — og her skal tobaksrygningsforbudet overholdes strengt.

Tabte ting

Er De så uheldig at miste noget, eller De selv finder tabte ting, henvend Dem da straks i portnerlogen, hvor man sørger for fornøden efterlysning.

Opslagstavler

Hold Dem à jour med fabrikkens opslagstavler i omklædningsrum og kantine, hvor alle meddelelser af betydning for arbejderne vil blive opslået.

På tavlerne vil De også kunne se navnene på fungerende bestyrelses- og udvalgsmedlemmer.

Flytning

Hvis De flytter, må De omgående (af hensyn til kildeskatteregnskabet) i portnerlogen aflevere en *skriftlig* meddelelse herom.

Velfærdsmæssige foranstaltninger

Feriehjem

Cementfabrikkernes feriehem for arbejdere, „Kolkær“ ved Hals, står til disposition også for „Norden“s arbejdere, og ønske om ferieophold på feriehemmet forebringes afdelingens tillidsmand, når der ved opslag bliver givet meddelelse herom.

Foredragsudvalget

Et af personalet valgt 3-mands-udvalg har til opgave efter behov i vintersæsonen at arrangere aftenunderholdning af oplysende eller muntert tilsnit.

Firmaet støtter disse aftener, der ofte er med damer.

Kolonihaver

I tilfælde af, at der i de 2 haveselskaber findes ledige haver, kan fabrikken vederlagsfrit stille en have til Deres disposition. Tildelingen finder sted om efteråret ved henvendelse til et af haveselskabets bestyrelsesmedlemmer.

Ildrætsklub

CJK Idrætsklub har bud til enhver medarbejder — det gælder ikke alene de yngre, men også de ældre sportsmænd, som føler trang til at holde sig i „form“.

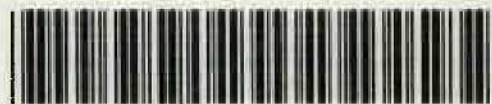
Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til idrætsklubbens bestyrelse.

Husholdningskursus

Til støtte for hjemmene tilbyder fabrikken medarbejderdøtre et antal fripladser på et 3 måneders husholdningskursus på Bloksborg Hjem-skole. Fabrikken betaler alle udgifter incl. rejse. Nærmere oplysning hos tillidsmændene eller på kontoret. Skolens adresse er: Bloksborg Hjemskole pr. Vejen.

— Og sidst, men ikke mindst vil vi udtrykke håbet om, at enhver nyankommen lyoalt vil være med til at skabe den arbejdets og kammeratskabets ånd, der kan gøre det til en glæde at være medarbejder på „Norden“.

Cement-Jern Konsortiet.

870281110 Nordjyske Landsbibliotek